

Llei 15/2019, del 15 de febrer, qualificada de la responsabilitat penal de les persones menors d'edat (Text refós per LesLleis.com)

Índex

[Mostra/Amaga]

- Exposició de motius
- Títol I. Disposicions generals i processals
 - Article 1. *Àmbit d'aplicació i definició*
 - Article 2. *Competència per jutjar*
 - Article 3. *Competència per instruir*
 - Article 4. *Imputabilitat*
 - Article 5. *Intervenció del Ministeri Fiscal*

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 15 de febrer del 2019 ha aprovat la següent:

Llei 15/2019, del 15 de febrer, qualificada de la responsabilitat penal de les persones menors d'edat

Exposició de motius

El 22 d'abril de 1999, el Consell General va aprovar la Llei qualificada de la jurisdicció de menors, atès que fins llavors el Principat d'Andorra no disposava d'una norma legal que regulés un procediment propi ni unes mesures específiques destinades a les persones menors d'edat que havien comès una infracció penal. En efecte, calia adequar la legislació interna a les disposicions de la Constitució, i també a les obligacions que dimanen de la Convenció de les Nacions Unides sobre els drets de l'infant, del 20 de novembre de 1989, que el nostre país va ratificar el 2 de gener de 1996, especialment l'article 40 de la Convenció esmentada.

Així, s'establia per primera vegada que la responsabilitat penal només era exigible a les persones menors d'edat a partir de dotze anys, i esdevenia possible aplicar la Llei qualificada de la jurisdicció de menors a les persones d'entre setze i divuit anys, malgrat que la majoria d'edat penal s'assolia a partir de setze anys. No obstant això, la majoria d'edat penal es va elevar a partir de divuit anys posteriorment, en virtut de la Llei 9/2005, del 21 de febrer, qualificada del Codi penal.

La Llei qualificada de la jurisdicció de menors va crear també la Secció de Menors de la Batllia, a la qual atribueix la competència per jutjar, sigui en composició unipersonal, sigui en composició col·legiada, els fets penals comesos per les persones menors d'edat, i estableix un catàleg de mesures disciplinàries i educatives ampli i flexible, que atén l'interès del menor d'edat infractor de la llei penal i la seva reinserció social. A més, preveu una sèrie de mecanismes processals que permeten evitar el judici penal i cercar solucions reparatòries i reeducatives, o que fan possible suspendre o substituir l'execució de les mesures adoptades si les circumstàncies personals, socials i familiars del menor d'edat ho aconsellen.

La Llei qualificada de la jurisdicció de menors ha estat modificada diverses vegades des que es va aprovar. En primer lloc, tal com s'ha dit, mitjançant la Llei 9/2005. I després, en virtut de la Llei 87/2010, del 18 de novembre, per ampliar l'abast del dret a la defensa i l'assistència tècnica lletrades a les persones menors d'edat detingudes; de la Llei 17/2014, del 24 de juliol, i de la Llei 40/2014, de l'11 de desembre, per adequar el contingut de la Llei qualificada de la jurisdicció de menors a la creació de la nova Àrea de Justícia Juvenil i Mesures Penals Alternatives del ministeri encarregat de la justícia, i de la Llei 28/2014, del 24 de juliol, per adaptar la Llei qualificada de la jurisdicció de menors al nou repartiment competencial en matèria penal, que va eliminar la Secció Penal de la Batllia i va convertir el Tribunal de Corts en l'òrgan jutgador de primera instància amb caràcter general.

Durant els gairebé vint anys de vigència, la Llei qualificada de la jurisdicció de menors ha estat un instrument normatiu útil que ha aconseguit en molts casos la finalitat per a la qual es va promoure, és a dir, fer possible que les persones menors d'edat que cometien infraccions penals siguin investigades i jutjades amb unes garanties reforçades, i, d'altra banda, fomentar que no tornin a delinquir i, si escau, que es puguin reinserir a la societat. Ara bé, més enllà dels canvis puntuals que s'han anat fent entretant, calia actualitzar el contingut de moltes de les disposicions de la Llei vigent, i ampliar-ne l'abast, per atendre la nova realitat social del Principat d'Andorra, en especial la dels menors d'edat.

És per aquest motiu que es promou una nova Llei qualificada de la responsabilitat penal de les persones menors d'edat que, si bé reprèn moltes disposicions de la Llei vigent, incorpora no obstant això canvis substancials i necessaris, i, alhora, regula qüestions que fins ara no disposaven d'empara normativa. En aquest sentit, cal destacar, d'una banda, que es trasllada la competència per jutjar les infraccions penals comeses per menors d'edat al Tribunal de Corts en composició unipersonal o col·legiada, segons el cas. En efecte, com s'ha dit abans, aquest Tribunal ha esdevingut l'únic òrgan jutgador de primera instància en matèria penal, i, per tant, els magistrats que hi són adscrits són els que tenen uns coneixements i una capacitat més grans en aquest àmbit, raó per la qual també ofereixen més garanties als menors d'edat que són jutjats penalment. I, d'altra banda, es preveu per primera vegada que els menors d'edat puguin ser jutjats pel

batlle mitjançant el procediment de l'ordenança penal, en els mateixos termes que ho poden ser les persones majors d'edat d'acord amb la Llei qualificada del Codi de procediment penal. D'aquesta manera esdevé possible que, quan sigui aconsellable, els processos es puguin resoldre amb una celeritat més gran i amb una pena menys important per al menor d'edat condemnat, la qual cosa pot evitar-ne l'estigmatització innecessària. A més, cal tenir en compte que per la via de disposició addicional la Llei estableix l'obligatorietat que els batlles i magistrats que jutgen els menors d'edat, però també les altres persones que intervenen en els processos penals que els afecten, facin formacions inicials i continuades específiques.

Aquest reforçament dels drets i les garanties de les persones menors d'edat contra les quals se segueix un procés penal es materialitza també en la nova regulació del dret a la intimitat, a la informació o a la defensa d'aquestes persones durant la tramitació del procés, i en la creació de la figura del representant ad hoc. En el mateix sentit, es limita l'aplicació de la mesura cautelar d'internament a supòsits concrets i a les persones que han complert catorze anys, la qual cosa també s'esdevé per a les mesures disciplinàries d'internament en règim tancat i en règim semiobert. A més, es regulen per primer cop els recursos d'audiència i revisió, el règim d'internament propi dels menors d'edat i el règim disciplinari específic aplicable a aquestes persones quan estan internades, tot plegat des d'una perspectiva més garantista i protectora.

Ara bé, com a corol·lari de la millora dels drets i les garanties de les persones menors d'edat, també s'introdueixen a la Llei modificacions normatives que permeten ser més incisius en els casos delictius més greus i, en conseqüència, que aquestes persones que els cometen no reiterin actuacions delictives. Així, per exemple, esdevé possible allargar el termini de la detenció preventiva o de la mesura cautelar d'internament provisional en supòsits molt taxats i amb unes limitacions concretes i precises; s'amplia l'abast de la mesura disciplinària d'internament en règim tancat en el cas que es cometi un delictes major, i s'afegeix la mesura complementària de la prohibició d'atansar-se a la víctima o entrar-hi en contacte, o de circular o romandre en una població, indret o radi.

Finalment, aquesta Llei incideix molt més que no ho fa la norma fins ara vigent en la vessant educativa i ressocialitzadora de les persones menors d'edat. Per aquest motiu s'amplia el catàleg de les mesures cautelars, on s'inclou per exemple la justificació de l'assistència a un centre educatiu o de formació o l'acreditació d'un treball regular, i es replanteja la mesura educativa que consisteix en l'acolliment familiar o residencial. En concret, s'hi introdueix la modalitat de l'acolliment residencial de protecció intensiva per als menors d'edat que presenten alteracions de la conducta recurrents o una addicció a les drogues tòxiques o les begudes alcohòliques, i el temps durant el qual s'aplica aquesta mesura educativa s'abona en relació amb la mesura disciplinària d'internament que s'hagi pogut imposar. D'altra banda, es preveu que les mesures educatives imposades es puguin reduir si s'han acomplert els objectius que es pretenien.

La Llei qualificada de la responsabilitat penal de les persones menors d'edat es divideix en setanta-cinc articles, encabits en set títols, una disposició addicional, dos disposicions transitòries, una disposició derogatòria i set disposicions finals.

El títol primer, del qual formen part deu articles, incideix en les disposicions generals i processals, com ara les normes de competència, els drets de les persones menors d'edat o les normes relatives a la imputabilitat i al desenvolupament de les declaracions i la pràctica de les notificacions en els processos que se segueixen contra aquestes persones.

El títol segon i els articles 11 a 24 que en formen part fan referència a la instrucció del procés penal. En concret, el capítol primer del títol esmentat regula la fase preliminar; el capítol segon regula l'inici de la instrucció; el capítol tercer regula les mesures cautelars, i el capítol quart regula la conclusió de la instrucció.

El títol tercer, que es divideix en els articles 25 a 31, estableix les normes sobre l'enjudiciament del procés. En efecte, el capítol primer del títol tercer regula les actuacions prèvies al judici oral i el capítol segon regula el judici oral fins que conclou mitjançant una sentència.

El títol quart, del qual formen part els articles 32 a 35, està dedicat a les mesures disciplinàries, educatives, complementàries i de seguretat que el tribunal pot imposar al terme del procés penal.

El títol cinquè, mitjançant tres capítols i els articles 36 a 45, preveu les disposicions relatives a les resolucions, als recursos d'apel·lació, d'audiència i de revisió, i a l'execució de les resolucions. En concret, es regula la substitució, la suspensió i la reducció de les mesures, i s'estableixen les normes aplicables quan la persona que compleix una mesura esdevé major d'edat o major de vint-i-un anys.

El títol sisè, que es divideix en dos capítols on s'encabeixen els articles 46 a 48, incideix en la prescripció de les infraccions penals i les mesures, i en la responsabilitat civil.

En darrer terme, el títol setè i els articles 50 a 75 que el formen regulen detalladament i en virtut de dos capítols diferenciats el règim d'internament de les persones menors d'edat (els drets i els deures, l'ingrés, els trasllats, les activitats, la informació, les comunicacions o les mesures de vigilància i de seguretat) i el règim disciplinari dels menors d'edat internats (les disposicions generals i procedimentals, i el règim d'infraccions i sancions).

La Llei es clou amb una disposició addicional que estableix les obligacions formatives a què s'ha fet referència anteriorment; dos disposicions transitòries relatives a les normes processals i de competència aplicables, i una disposició derogatòria de la Llei qualificada de la jurisdicció de menors vigent. Finalment, hi ha set disposicions finals que estableixen les normes supletòries aplicables; que modifiquen puntualment alguns articles del Codi penal, de la Llei qualificada de modificació del Codi de procediment penal i de la Llei qualificada penitenciària, amb la finalitat principal de conformar aquestes tres normes a la nova Llei; que preveuen el desenvolupament reglamentari de la Llei i l'elaboració de textos consolidats, i que determinen la data de l'entrada en vigor de la Llei.

Títol I. Disposicions generals i processals

Article 1. Àmbit d'aplicació i definició

1. Les persones menors d'edat que són objecte d'aquesta Llei tenen reconeguts els drets que estableixen la Constitució i les normes restants que formen part de l'ordenament jurídic andorrà.

LesLleis.com

2. Als efectes d'aquesta Llei, s'entén per persones menors d'edat (o menors d'edat) les persones que no hagin assolit la majoria d'edat o que assoleixin la majoria d'edat durant la tramitació del procés penal o en període d'execució de la sentència o l'acord que hi posi fi, llevat que aquesta Llei estableixi altrament.

Article 2. Competència per jutjar

1. El Tribunal de Corts, en composició unipersonal, és competent per jutjar en primera instància els fets comesos per les persones majors de dotze anys i menors de divuit anys tipificats com a contravencions penals al Codi penal, i també per executar les resolucions que hagi adoptat a aquest efecte.

2. El Tribunal de Corts, en composició col·legiada, és competent per jutjar en primera instància els fets comesos per les persones majors de dotze anys i menors de divuit anys tipificats com a delictes majors i delictes menors al Codi penal, i també per executar les resolucions judicials que hagi adoptat a aquest efecte.

3. També correspon al Tribunal de Corts, d'acord amb el que estableixen els apartats 1 i 2 anteriors, resoldre sobre les responsabilitats civils derivades dels fets comesos pels menors d'edat a les quals és aplicable aquesta Llei.

4. La jurisdicció del Tribunal de Corts, d'acord amb els apartats anteriors, s'estén a tots els supòsits aplicables de la llei penal en els termes que estableix el Codi penal.

Article 3. Competència per instruir

1. La instrucció dels processos penals que se segueixen contra una persona menor d'edat a la qual és aplicable aquesta Llei correspon als batlles als quals correspongui pel torn de la Secció d'Instrucció General o de la Secció d'Instrucció Especialitzada del Tribunal de Batlles, d'acord amb el que estableix la Llei qualificada de la Justícia.

2. També correspon a les seccions d'instrucció del Tribunal de Batlles, d'acord amb el que estableix l'apartat 1 anterior, l'execució de les ordenances penals que es dictin contra els menors d'edat als quals és aplicable aquesta Llei.

Article 4. Imputabilitat

1. Quan qui hagi comès un fet delictiu sigui una persona menor de dotze anys, una vegada s'hagi constatat la comissió d'aquest fet se l'ha de posar a disposició dels seus representants legals, i informar-ne l'àrea competent del ministeri encarregat dels afers socials a l'efecte de valorar si existeix una situació de risc o de desemparament del menor d'edat.

2. La persona menor de dotze anys és inimputable, raó per la qual les accions en reclamació dels danys i perjudicis derivats d'una infracció penal que hagi comès s'han d'interposar i resoldre davant la jurisdicció civil competent.

Article 5. Intervenció del Ministeri Fiscal

1. Correspon al Ministeri Fiscal la defensa dels drets que aquesta Llei i les altres lleis aplicables reconeixen a les persones menors d'edat i l'observança de les garanties degudes en el marc dels processos penals que se segueixen contra aquestes persones. També li correspon fer el seguiment de qualsevol altra actuació que s'efectuï en interès del menors d'edat.

2. El Ministeri Fiscal intervé directament en els processos penals que se segueixen contra els menors d'edat per sol·licitar les diligències que siguin més adequades per comprovar els fets presumptament comesos i la participació eventual d'aquests menors en relació amb aquests fets.

Registreu-vos a LesLleis.com per
accedir al contingut complert d'aquesta pàgina.

--	--	--